

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w K. przeciwko J. W. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.026,95 zł z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w skali roku liczonymi od kwoty 1.614,45 zł od dnia 3 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, nie obciążając J. W. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten zaskarżył apelacją pozwany, zarzucając Sądowi, że na rozprawie w dniu 27 listopada 2014 r. stwierdził, iż istnieje możliwość spłaty zadłużenia w ratach i odroczył publikację wyroku, następnie jednak otworzył zamkniętą rozprawę na nowo i ostatecznie zasądził dochodzoną pozvem należność bez rozłożenia jej na raty. We wnioskach apelacyjnych skarżący zażądał „(...) uchylenia orzeczenia (...)”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Art. 320 k.p.c. istotnie stwierdza, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a więc przepis ten upoważnia Sąd do wzięcia pod rozagę przy wydawaniu wyroku, czy jego orzeczenie będzie mogło być wykonane bez potrzeby przeprowadzania egzekucji, a zwłaszcza, czy pozwany będzie w stanie spełnić zasądzone świadczenie jednorazowo. Przesłanką zastosowania tego przepisu jest ustalenie, że w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony; decydują o tym okoliczności konkretnej sprawy. W zasadzie chodzi o okoliczności dotyczące pozwanego dłużnika, jego sytuację osobistą, majątkową, finansową, rodzinną, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądanego świadczenia (tak np. w wyroku SN z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, niepubl.). Bezspornie ciężar wykazania tych faktów spoczywa na pozwanym ubiegającym się o rozłożenie na raty jego długu. Podkreśla się jednocześnie, że przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu tej instytucji prawa materialnego należy uwzględnić także okoliczności dotyczące podmiotu inicjującego postępowanie, w tym także jego uzasadniony interes, a ochrona jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym (tak np. w wyroku SA w Łodzi z dnia 11 grudnia 2013 r., I ACa 916/13, niepubl., w wyroku SA w Łodzi z dnia 4 września 2014 r., I ACa 290/14, niepubl lub w wyroku SA w Gdańsku z 31 maja 2012 r., I ACa 242/12, niepubl.). W szczególności trzeba odnotować, że interes wierzyciela jest należycie chroniony tylko wówczas, gdy w zamian za odroczenie terminów płatności (i możliwości egzekwowania) poszczególnych rat – co łączy się także z niemożnością naliczania odsetek od rat jeszcze niewymagalnych – uzyska realną nadzieję na stopniowe dobrowolne wywiązywanie się przez dłużnika z jego obowiązków w zakresie uiszczania rozłożonego na raty świadczenia.

Rozważając okoliczności danej sprawy należy mieć na uwadze, czy wydanie orzeczenia o rozłożeniu na raty zarówno ułatwi zobowiązanemu spłatę długu stwierdzonego wyrokiem, jak również czy nadmiernie nie naruszy uzasadnionych interesów wierzyciela. Niedopuszczalne byłoby zastosowanie art. 320 k.p.c. w sytuacji, kiedy z okoliczności sprawy ustalonych przez Sąd meriti nie wynika pozytywna prognoza co do tego, że rozłożenie na raty w istocie pozwoli dłużnikowi spełnić należne świadczenie w ustalonych przez Sąd terminach i w ten sposób zaspokoić wierzyciela. W rozpoznawanej sprawie zgodzić się należy z argumentacją Sądu Rejonowego, który podnosi, że brak podstaw do przyjęcia, iż postulowane przez pozwanego rozwiązanie prowadziłoby do celu zamierzonego przez ustawodawcę. Rozważenie trudnej sytuacji zdrowotnej i majątkowej pozwanego (znaczne zadłużenie z innych tytułów, zajęcie dochodów rodziny przez komornika, postępowanie egzekucyjne prowadzone z lokalu mieszkalnego zajmowanego przez rodzinę dłużnika) prowadzi do wniosku, że J. W. nie byłby w stanie spłacać rat ustalonych przez Sąd, a tym samym wierzyciel nie mógłby zasadnie oczekiwać, że jego należność mogłaby zostać spłacona bez konieczności wszczęcia postępowania egzekucyjnego. W takiej sytuacji ewentualna decyzja Sądu o zastosowaniu art. 320 k.p.c. musiałaby zostać uznana za błędną, ponieważ byłaby podjęta wyłącznie w interesie dłużnika, który zostałby zwolniony

tym samym od obowiązku zapłaty części należnych wierzycielowi świadczeń odsetkowych, natomiast wierzycielowi nie dawałaby realnej nadziei na uiszczenie przez pozwanego spłat należności w terminach określonych przez Sąd bez potrzeby stosowania przymusu egzekucyjnego.

Wobec podzielenia stanowiska Sądu I instancji przez Sąd odwoławczy i niezawarcia przez skarżącego w złożonej apelacji argumentacji, która mogłaby posłużyć skutecznej polemice z zaskarżonym orzeczeniem, apelacja zostaje oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.